

ÅRSRAPPORT 2020

+proLARNett
NASJONALT FORBUND FOR FOLK I LAR

<<INNHold>>

Om proLAR Nett

Takk for støtte

Styret og ansatte

Rapporter fra Regionene

Økonomi

Organisasjonens vedtekter

Medlemmer

**Nettside og
Facebook**

Nasjonalt og internasjonalt samarbeid og markeringer

Fagrådets pris- til proLAR Nett!

Julen 2020- proLAR Nett nissene

Møtelogg

Hepatitt bussen 2020

Familiearbeid: Foreldregruppen Bergen og SMIL

Båt prosjektet

Til slutt

Årsrapport 2020 er utarbeidet av: Ronny Bjørnstad og Ida Kristine Olsen

Om proLAR Nett

proLAR Nett – Nasjonalt forbund for folk i LAR, er Norges største brukerorganisasjon for og av folk i LAR. Vi jobber nasjonalt, og har kontorer i Kristiansand, Oslo, Bergen og Stavanger/Sandes.

Vi teller i dag godt over 3000 medlemmer nasjonalt.

Året 2020 har hos oss, som ellers i landet vært preget av covid 19. Det har ført til at vi har måttet utsette noen av våre planlagte aktiviteter, og at vi har fått andre oppgaver å ivareta enn vi så for oss da året startet.

Vi har allikevel jobbet ut fra en rekke ulike tilnæringsmåter, for å bedre forholdene for våre medlemmer og deres familier. Vi etterstreber et tett samarbeid med kommunene og helseforetak der vi er representert. Dette har vært spesielt viktig for oss i år. Vi har på tross av at mye av vår aktivitet har vært basert på digitale plattformer, vært ute og møtt medlemmer personlig. Både via individuelle møter, via vår hepatitt buss (som ble omgjort til Covid 19 -buss sommeren 2020), deltagelse i covid-19 undersøkelse hos mennesker som bruker rusmidler i regi av UIO, og via våre familieorienterte tilbud og individuelle møter med medlemmer.

Vi har også i 2020 forsøkt å fordele oss ut på så mange ulike nivåer og i samarbeid med så mange ulike tjenester og utdannings/forsker miljøer som mulig. Mye av arbeidet har naturlig nok foregått digitalt.

Det at vi har måttet begrense reisevirksomhet, har gjort til at vi har hatt mere tid til rådighet i de regionene vi er representert i ved våre kontorer. Vi har igjennom 2020 fått nye samarbeidspartnere, og blitt enda bedre kjent med de kommunene som ligger i nærhet til våre kontorer.

På tross av lite reisevirksomhet, så har vi fått delta i viktige ting også i år. Vi har bidratt inn i strategier for håndtering av covid-19 både lokalt og regionalt, bidratt i utforming av forskning på HAB, bidratt i tilsyn for Statsforvalteren Agder, og utforming av familiemodul for Helsedirektoratet knyttet til pakkeforløpene.

Vi er glade for å bli inkludert i stor grad der hvor beslutninger tas, knyttet til saker som har betydning for våre medlemmer.

Året som gikk var preget av rusreform, og vi har fulgt nøye med på arbeidet der, og har levert våre innspill underveis i arbeidet.

Vi støtter også opp individuelt så godt det lar seg gjøre, der hvor medlemmer trenger hjelp og støtte. Dette gjøres både i samtaler direkte, på mail, via FB, og på meldinger og telefon kontakt. Mye av vårt arbeid er knyttet til å guide inn i de ulike tjenestene, og å vise til ulike regelverk og veileder/retningslinjer, skrive klager, hjelpe med å vise vei inn eller ut av LAR, finne frem til riktige tjenester, medikament valg, graviditet/foreldreskap, retningslinjer, pakkeforløp, osv.

Dette er alle oppgaver som vi tar seriøst og etterstreber å følge opp. Selv om vi nå er blitt en større organisasjon, så klarer vi ikke alltid å dekke opp alle våre oppgaver. Men vi gjør vårt beste på å fordele kapasitet og ansattes ulike kompetanse, for å dekke bredt og målrettet.

Vi har i alle år prioritert å ha treffpunkter med våre medlemmer i alle aldre via markeringer, leir, aktivitetsgrupper, foreldregruppe og i SMIL 2020 har dette vært noe begrenset da vi naturlig nok har måttet ta smittevern hensyn. Vi har allikevel fått gjennomført viktige treff punkter, som markering av Overdose dagen, gjennomføring av intervjuer om covid 19, hepatitt bussen og covid 19 bussen, og det har vært gjennomført familie aktiviteter, foreldregruppe, og et mødre seminar sommeren 2020.

Vi setter stor pris på all ris/ros og innspill som vi får i møte med våre medlemmer. Det er med på å heve kvaliteten i det vi gjør, og hjelper oss til å holde brukermedvirkning høyt, også innad i vår egen organisasjon.

Det har vært et år der mange av våre medlemmer har opplevd sine liv mere krevende enn ellers. Ensomhet og usikkerhet, hjemme kontor og stengte skoler/barnehager, samt opplevelsen av for noen, et mere utilgjengelig hjelpeapparat, har vært gjennomgående. Det har vært krevende å gi klare og gode råd, i en situasjon som til tider har vært ganske så uavklart. Vi har gjennom hele perioden vært tilgjengelige for våre medlemmer, og har trygget og informert så godt det har latt seg gjøre.

Vi har opplevd et godt samarbeid med andre organisasjoner, og fikk bla gjennom dette arbeidet muligheten til å glede mange av våre medlemmer som hadde det vanskelig i julen, med gaver.

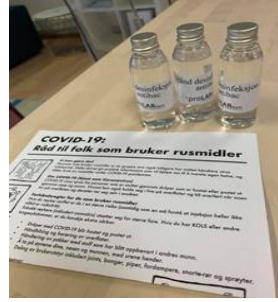
proLAR Nett har også i 2020 fortsatt vårt samarbeid internasjonalt, og har gjennomført digitale møter med både EuroNPUD, INPUD, ELPA og Hepatitt C nettverk.

I 2020 hadde organisasjonen 1 felles samling i Desember hvor alle ansatte var invitert for å legge felles strategi til organisasjonens beste. Ellers så har vi hatt jevnlig møter på nett og på telefon igjennom året 2020.

Alle våre prosjekter og aktiviteter er brukerstyrte, og dette er noe vi opplever som svært givende. Vi håper LAR brukere som sliter med å finne ut av systemet, eller som bare ønsker noen å snakke med, tar kontakt med oss. Kanskje kan vi gi noen råd og dele våre erfaringer.

Vår organisasjon er Av brukere – For brukere!

Året som gikk

TAKK FOR STØTTE!

Helsedirektoratet

Bergen kommune

Oslo kommune

Helse sør øst

Helse Vest

Stiftelsen DAM

Camurus

Indivior

DNE Pharma AS

proLAR Nett vil rette en stor takk til alle for økonomisk støtte i 2020!

Vi vil også takke for samarbeidet, og for deres tro på vår organisasjon.

Vårt Styre

proLAR Nett er en brukerorganisasjon som er demokratisk oppbygd. Styret handler på vegne av årsmøte som er øverste organ i organisasjonen. Styret består hovedsakelig av brukere samt 2 fagpersoner.

Etter årsmøte 2020 har styret sett slik ut:

Styreleder

Bent Arild Stornes

Nestleder

Herman August Steffensen

Styremedlem

Anne Jean Grefsgård

Styremedlem

Vivian Helmersen

Styremedlem

Eivin Dahl

Styremedlem

Øystein Sager Backe

Takk til Ole Jørgen Lygren, Siv Løvland, Kjersti Bratlien og Marthe Derås for styreverv deler av 2020. *Det ble i 2020 avholdt 4 styremøter.

Ordinært årsmøte for proLAR Nett ble gjennomført digitalt April 2020.

Administrasjon, prosjektledelse og ansatte

proLAR Nett er en brukerstyrt organisasjon med stor tyngde av brukere i sentrale posisjoner. Dette har alltid vært viktig for oss, og vi anser dette som essensielt for å kunne drive en brukerorganisasjon.

Ronny Bjørnstad har i 2020 vært ansatt som daglig leder.

Ida Kristine Olsen har i 2020 vært ansatt 100% både i administrasjon og ledelse (SMIL)

Kenneth Egeland har i 2020 vært ansatt 100% som avdelingsleder Rogaland.

Vivian Bentsen har i 2020 vært ansatt 20% i SMIL/og i avd sørlandet/Kristiansand.

Siv Løvland har i 2020 vært ansatt 40% som brukerrepresentant Oslo/Østlandet.

Lene Midtsundstad har i 2020 vært ansatt 30% som organisasjonssekretær og bistått i SMIL, og jobbet i region Østlandet.

Ole Jørgen Lygren har i 2020 vært ansatt 80% som avdelingsleder Bergen. Avsluttet stillingen tidlig i 2020.

Alice Stensland har i 2020 vært ansatt 30% i Bergen med ansvar for Aktivitetsgruppen.

Christine Lønne har vært ansatt 20% med ansvar for Foreldregruppen Bergen/SMIL. Har hatt permisjon deler av året.

Christine Sundal har vært ansatt 50% i foreldregruppe og som Regionleder Bergen.

Marianne Pierron ble i november 2020 ansatt 25% for å arbeide med brukerundersøkelse.

Rita Lund har i 2020 vært ansatt 60% som regnskapsansvarlig.

Eivin Dahl har i 2020 vært ansatt i prosjekt Hepatitt bussen.

Maren Egeland har i 2020 vært ansatt i prosjekt Hepatitt bussen.

Vårt arbeid Regionalt

Avdeling Oslo

Lene Midsundstad og Siv Løvland

Oslo kontoret har i 2020 bestått av to ansatte. Dette er Lene Midsundstad i en 30 % stilling og Siv Løvland i en 40 % stilling, vi holder til i 4. etg. i Nedre Slottsgate 7 i Oslo.

I 2020 har vi bistått medlemmer med å være med i ansvarsgruppemøter, skrive brev/klager, individuell plan, skrive søknader. Vi veileder medlemmene våre så godt vi kan der det er behov og vi har mulighet og kompetanse til å bidra.

Vi er med i flere arbeidsgrupper og brukerutvalg, og til tross for at det har vært et meget spesielt år, så har det vært mye å ta tak i. Vi er med på å bidra på individ- og systemnivå. Vi har sågar holdt foredrag om vår egen reise/historie, samt vært på besøk og fortalt om proLAR Nett som organisasjon på flere institusjoner i Østfold og Vestfold i tillegg til Oslo og omegn.

Siv er med i et forskningsprosjekts arbeid 1 dag pr. uke, dette er lavterskelmetadon i regi Lasso. Hun var også med forarbeidet før oppstart. Dette har vært meget givende å være med på, fordi brukerne vil få en enklere inngang til substitusjonsbehandling i LAR. I Lasso har Siv vært med å utvikle samt utføre en brukerundersøkelse for lavterskel metadon/substitusjon. Videre har oppgavene vært å treffe brukere samt ha samtale med disse. Det har dessverre vært stengt deler av året pga covid-19, men nå ser det heldigvis ut til å åpne igjen.

Ellers har det vært mange møter på nett, det er ikke det samme som å møte opp fysisk, men det er bedre enn at det ikke skjer noe. Fyll dagene ble i 2020 gjennomført digitalt. Noen av oss var ambassadører og reiste rundt og besøkte institusjoner hvor dette var mulig i Oslo og omegn, hvor vi fortalte om hvor viktig det er at vi fyller dagene med noe positivt. Det ble også gitt eksempler, samt forslag til hva og hvor det var mulig å henvende seg for den enkelte.

Vi har også fylt antibac på flasker og delt de ut der det har vært behov.

I løpet av året så mottar vi stadig invitasjoner fra Stiftelsen Petter Uteligger om å ta med våre medlemmer til forskjellige arrangementer som sommerfest, teater, konserter, skidager, som arrangeres i Oslo og omegn. Dette har også skjedd ved noen få anledninger i 2020, vi var blant

annet på Colosseum kino. Ved alle arrangementene blir det spandert mat og drikke. Dette er noe som veldig mange medlemmer hos oss setter stor pris på. Det gjør også vi ansatte!

Vi arbeidet sammen med Mental Helse Ungdom og Kompetansesenteret for livsmestring og folkehelse, i forbindelse med styrket brukermedvirkning i pakkeforløpene for psykisk helse og rus i slutten av 2019, og i teksten/anbudet så hadde Helsedirektoratet som utlyste dette en opsjon. De ønsket å benytte seg av denne opsjonen i begynnelsen av 2020, og vi var da med i arbeidet som omhandlet brukermedvirkning og fokus på dette. Imidlertid ble dette «lagt» på is på grunn av covid-19. Vi hadde planene klare, men på grunn av smittevern så var det vanskelig å gjennomføre på gjeldene tidspunkt.

Helsedirektoratet kom også med en forespørsel om vi kunne stille med en kandidat som skulle arbeide sammen med de i oppgaver knyttet til anbefalinger om covid 19. Det ble satt av en ukes arbeid til dette i 2020. Lene stilte for proLAR Nett i dette arbeidet.

Videre har vi også nytt av 2020, fått lov å holde foredrag for Diakonhjemmet sykehus v/Alderspsykiatrien (personell), om hvordan det oppleves å være i LAR fra en LAR-brukers ståsted.

Siv er også leder av ARA brukerråd OUS.

Videre er avdeling Oslo involvert i mange ulike brukerråd og arbeidsgrupper på rusfeltet.

Siv har også vært med på planlegging av HABIO i Oslo.

Avdeling Bergen

Christine Sundal, Alice Stensland, Herman August Steffensen, og Christine Lønne

Bergens avdelingen fikk ny adresse i Strandgaten 80.

I år har vi hatt et krevende år pga covid 19. Ny leder for avdeling Bergen, Christine Sundal, starter jobben i proLAR Nett i februar 2020. Noe av det første vi tok fatt på var å gjøre kontoret

vårt mer synlig, med bla bannere på vinduene. Vi delte ut skriv til alle LAR kontorene i Bergen med informasjon om kontorets beliggenhet, og om våre tilbud til våre medlemmer og til samarbeidspartnere. Der informerte vi spesielt om som vår aktivitets gruppe og foreldregruppen.

Vi bistår i tillegg våre medlemmer individuelt, der vi ser at brukeren ikke når frem til eget hjelpeapparat.

Vi kjøpte inn ris og ros postkasser til alle utdelings stedene i LAR, i håp om at våre medlemmer kan fortelle oss litt om hva vi må ha fokus på, og hva de opplever at er bra/mindre bra med behandlingen de får akkurat nå. LAR kontorene har vært positive til dette, men pga. Covid- 19 har de hatt medisin utkjøring til 90% av pasientene sine dette året.

Da landet stengte ned i mars 2020, holdt vi kontoret åpent som vanlig hver torsdag. Christine brukte mye tid i rusmiljøet på gaten, og bidro med å hente inn svar på covid-19 undersøkelsen til Seraf/Uio, sammen med Gabrielle Welle-Strand.

Vi jobbet aktivt med undersøkelsen på gatene her i Bergen, samtidig fikk vi promotert oss i Bergen. Vi ga mye informasjon ut til brukere vi møtte ute, om det å være i aktiv rus og smittevern knyttet til Covid -19. Det var stort informasjons behov, og folk lurte på alt i fra medisiner under karantene, hvor kan man få mat, hjelp til å holde oversikt over hva som til enhver tid er åpent, og hva som er lukket av hjelpetilbud.

Vi delte i løpet av året ut antibac som vi hadde tappet på små flasker.

Etter hvert så kom det stadig flere innom kontoret vårt. Vi opplevde at de som kom innom var sykere enn før ned stengingen, og vi brukte en del tid på å kontakte deler av hjelpesystemet for den enkelte.

Christine deltok i prosessen med utforming skriftlig og publisering av artikkel med resultatene av første del av undersøkelsen på Covid_19. Veldig kjekt og se hvor mye jobb dette faktisk er. Veldig lærerik prosess, både å få høre andres meninger på egne tolkninger, samt det å forkorte ned og få med det viktigste i rapporten.

Vi deltok i Fylldagene arbeidsgruppen der alt foregikk på nett, fremfor fysisk stand vi har stått på før. Det opplevdes litt utfordrende å nå ut til en bruker gruppe som er «lite digital». Vi allierte oss med dagsentrene, der alt ble vist på stor skjerm. Vi fikk til fint samarbeid med Claus Lundekvam som er profilert fotball spiller, og også tv 2, der det ble fokusert på hans egen erfaring.

Sammen med Petter Nyquist (uteligger) lagde de en «live» sending for oss i fylldagene. Fylldagene består av 8 aktører. Bergen kommune, Amalies Skramshus, Fontenehuset, ivareta, for å nevne noen.

Så ble det også i år en markering av verdens overdose dag. Der samarbeidet vi med ulike aktører fra rusfeltet, og fikk også med lydteknikker og fotograf. Alle lagde appeller for live-sending, musikk innslag, mm.

Det har vært avholdt møter med samarbeidsutvalget med brukere og pårørende, der vi har brukt tiden til å snakke om situasjonen akkurat her og nå for våre medlemmer.

Vi har markert Support Don` t punish dagen 26 Juni i Bergen.

ProLAR Nett har hatt møter med ALF som ønsker å starte arbeidstrening for folk i LAR. Der vi har brukt tid på hva som vil trekke folk, og hva er viktig for at folk skal klare og stå i dagene på jobb. Altså dette må være en del «normale» jobber, eksempelvis tømmer, matbutikker, malere, - det må være vanlig jobb ikke tiltaks jobber. Diskusjonene har dreid seg om hvordan man skal få til dette.

Vi har også vært representert i Brukerutvalget til Helse Bergen. Fokuset i år har jo så klart vært Covid 19 og pasient reiser, digitale tjenester. Hva kan vi gjøre for å nå flere med digitale tjenester og hvilke tjenester man ikke bør tilby digitalt.

Taxi selskapene vil ikke inn i nye avtaler med helse Bergen, og pasienter må legge ut for taxi selv, for så å få refundert. Taxi næringen kommer ikke til å kjøpe inn flere kjøretøy med mulighet for rullestoler for staten stoppet tilskudd for ombygging av biler og innkjøp av heiser.

Vi har gjennom 2020 klart å gjennomføre noen få tema kvelder for medlemmer på kontoret. Vi har sett viktigheten av å tilby noe form av møteplass, når smittesituasjonen har tillatt det.

Et av tematreffene ble gjennomført i samarbeid med Christer Ass, som er lege spesialist ved avdeling for rus medisin. Temaet omhandlet livskvalitet og psykisk helse blant LAR brukere. Vi hadde mat fra Peppes pizza og 2 meters avstand og overholdt smittevern. Vi hadde en kjempe fin kveld.

Vi har gjennomført lever4livet markering om hepatitt C behandling.

Vi har hatt masse oppfølging av enkelt brukere gjennom det rare året 2020. Fokuset i disse møtene, har vært å løfte opp den enkelte brukeren i egen behandling. Det har vært gjennomført i møte med den enkelte når det har latt seg gjøre, samt via nett og telefon.

Vi har gjennomført møter med leger og behandlere med fokus på å «forstå språket», hvem vi snakker til og lytter LAR pasienten? Kan vi lære mere fra hverandre?

Vi har laget et forslag om å lage utkast av samtalen som pasienten kan få med seg. Dette kan være knyttet til både informasjon man gir, og informasjon man mottar. Eksempelvis for pasienter i en kritisk livsfase, ADHD og andre psykiske helseutfordringer. Noen sliter med å «holde tråden» i hva som blir formidlet. Kan man finne en struktur som kan gjøre kommunikasjonen enklere? Fått masse innspill fra ledere her.

Vi er med i BAR lungehelse i LAR sin forsknings gruppe, der vi skal sette fokus på nikotin, røyk og fysisk aktivitet og ernæring.

Vi er med i HAB sin planlegging av oppstart fase i Bergen, stillingen for leder i HAB er satt og arbeidet starter nå 1 februar 2021.

Christine Sundal har vært med legestudenter og fortalt litt om sitt møte med leger i rus. Tematisert hvordan en kan skape gode relasjoner mellom lege og pasient, selv om en er i aktiv rus.

Andre temaer som har kommet opp er: Hvem skal tilby bryst undersøkelse? Kan vi snakke om prostitusjon og forhindre at pasienten blir gravid? Undersøkelse av livmor, kan vi tilby dette når vi har fått gode relasjoner til pasienten? uten å sende videre til fremmede?

Dette året har vært vanskelig og bærer preg av at vi må bruke mer tid på enkel kontakt med medlemmer. Vi har strukket oss langt, og opplever at flere av våre medlemmer har slitt mere enn før med deres psykiske helse. Vi har hatt flere henvendelser knyttet til at enkelte er blitt sykere under pandemien.

Julen 2020 pakket og delte vi ut julepresanger til 70 medlemmer.

Vi har også vært med på å lage innlegg i avisen og i byrådet om nedstenging av MO sentrene og natthjemmene.

Foreldregruppen I Bergen driftes fra vårt Bergenkontor. Les mere under «Foreldregruppen»

Avdeling Rogaland

Kenneth Egeland og Eivin Dahl

proLAR Nett Rogaland har sitt hovedkontor på Funkishuset i Sandnes kommune. Funkishuset er et lavterskeltilbud for alle brukere fra Sandnes, og fra nabo kommuner. Der tilbys helsehjelp, mat servering og brukere kan få noen å snakke med.

proLAR Nett sitt oppdrag i Rogaland er å jobbe tett opp mot alle brukere som er i LAR og etablere et godt tverrfaglig samarbeid med ulike hjelpeinstanser som brukerne er en del av. Jeg har samarbeidet med flere ulike tilbud til denne bruker gruppen i Rogaland, som Crux behandlingstilbud, funkishuset, Lassa bofelleskap, mm.

Vi har gjennom året forsøkt å være synlige, ved å være innom LAR utdelingssteder i Sandnes og mestringsenheten avdeling rus og avhengighet i Stavanger, som nå har flyttet inn i nye lokaler. proLAR Nett har også fått nytt kontor i LAR- Øst Stavanger (tidligere L27). Slik kan vi være tydelig til stede både i Stavanger og i Sandnes.

proLAR Nett har satt opp nye postkasser på LAR utdelingen i både Sandnes og Stavanger, for at brukerne kan skrive beskjeder til oss som de er både misfornøyde og fornøyde med. Vi har fulgt opp flere brukere i Sandnes, Stavanger og Rogaland generelt, i ansvarsgruppemøter, brukermøter, kafe møter og lignende.

Covid- 19/ mars 2020:

Norge er i krise og stenger ned hele landet. Det blir viktig at vi som representanter følger godt med endringer på lokalt nivå. Vi bidrar med å opprette et kriseteam ganske raskt, der alle helsetjenestene til brukerne i kommunene samles, også LAR og alle lav-terskel tilbudene.

Hos oss så opplevde vi en bratt læringskurve, med tanke på å jobbe annerledes og «snu seg rundt». Møter ble avholdt på Skype og teams. Dette er blitt en ny arena som vi nå jobber ut fra. Vi brukte en del tid på å følge opp medlemmer i behandling, slik at ingen skulle bli kastet ut av behandlingen til ingenting. Det ble også brukt tid på å ordne med fleksible nok henteordninger.

Vi vil påstå at brukerne også har vært med på dugnaden som alle andre i landet. For noen ble det uvant og ikke kunne dra til utdelingen for å hente medisiner, ta en kaffe kopp og snakke med noen.

De fleste dag tilbud stengte helt/delvis ned. Når det meste av tilbudene ble stengt, måtte vi tenke nytt. Vi opplevde at de aller fleste tilbudene klarte å omorganisere seg, slik at brukerne fikk et forsvarlig tilbud i denne tiden. LAR utdelingene kjørte hjem med medisiner til de fleste brukerne 3X pr. uke. Funkishuset og Stasjonen delte ut alt fra matposer til brukerutstyr, disse ble også kjørt hjem til folk i isolasjon/karantene.

Sommeren 2020 ble det åpnet noe opp, og det ble gjennomført flere «fysiske møter». Alt fra brukere som opplever å «faller mellom stolene», og ønsket LAR behandling, til de som var «drittlei alt», og slet med kontroll tiltakene i LAR.

Vi har bistått mennesker inn i LAR behandling, som har vært flere år på det illegale markedet. I Rogaland arbeider vi fortsatt i en «brobygger funksjon» på tvers av tjenestene.

Vi har bistått medlemmer med alt fra klager, til samarbeid med LAR behandler, LAR lege, fastlege og ruskonsulent. Vi tilpasser individuelt på det personen trenger og ønsker bistand til. Sammen med brukere og hjelpeapparatet har vi løst flere utfordrende saker.

Fra vi startet opp Brobyggeren i 2014, har vi lært mye på veien, og erfaringene tar vi med oss og bruker mye av den kompetansen i hvordan vi jobber i dag.

Året 2020 ble et annerledes år for mange, og desto mer viktigere for oss å være tilgjengelige for vår bruker gruppe. Vi har gjennom året jobbet mere oppsøkende i sentrum, for å snakke med brukere om hvordan de har det. Vi har vært i kontakt med, og bistått mennesker som går både illegalt og legalt på LAR medikamenter.

Da Norge stengte grensene opplevde vi at flere brukere som brukte LAR medikament illegalt, tok kontakt. De hadde flere spørsmål knyttet til LAR behandling og ønsket hjelp til å søke seg inn i LAR. Flere av disse brukerne har fått startet opp på Buvidal, det har vært første prioritet. De melder tilbake om en opplevelse friheten, og dette har for de vi har vært i kontakt med, vært en suksess. Dette er brukere som tidligere har reist til utlandet og kjøpt medisiner.

I andre saker som vi har brukt tid på i 2020, er brukere som havner «mellom alle stoler». De har hatt ønske om et tilbud i LAR behandling, men noen opplever å bli misforstått, eller de har fått avslag for manglende dokumentasjon. Disse sakene har vi klart å løse i samarbeid med helsetjenestene.

Vi har deltatt i ulike møter/samarbeidsgrupper/ol. bla med Statsforvalteren. Regionsleder i Rogaland deltar i nasjonale ledermøter for LAR, 2 ganger i året. Vi har også deltatt i dialogmøte 1 gang i året, der alle som arbeider innen lavterskel tilbud i Rogaland er med.

Vår representant Kenneth Egeland bistår også i et forprosjekt i helse fonna ang. FACT team som er unikt, med tanke på at dette skal handle om LAR brukere i Fonna. Bruker- og pårørendeutvalg ARA Stavanger. Bruker- og pårørendeutvalg i mestringsenheten i Sandnes.

Vi fikk også markert overdosedagen i både Sandnes og Stavanger.

Avdeling Sørlandet

Ronny Bjørnestad, Ida Kristine Olsen og Vivian Helmersen

Vårt hovedkontor ligger i Søgne (Nå i Kristiansand), der jobber tre ansatte. Daglig leder Ronny Bjørnestad har sitt kontor her. Ida Kristine Olsen og Vivian Helmersen jobber med regionale, nasjonale oppgraver, og med vårt familietilbud SMIL.

Kontoret jobber mye administrativt, da dette kontoret følger opp alle proLAR Netts drift, og alle avdelinger og prosjekter.

Vi bistår også medlemmer i Agder, men har også en del henvendelser fra resten av landet. Vår hoved FB gruppe, lukkede grupper og chattetjeneste administreres fra kontoret vårt i Søgne.

Familietilbudet vårt driftes også fra hovedkontoret, dette kan man lese mere om i eget kapittel «SMIL»

Kontoret vårt er stort, og fordi vi har et oppholdsrom, så har det vært mulig å ta imot både medlemmer og samarbeidspartnere, og allikevel overholde smittevern.

Vi har bistått medlemmer mest på telefon, og har jobbet mer lokalt i 2020 enn tidligere. Dette fordi det har vært lite reising, og mange møter har vært avholdt digitalt. Dette har gjort til at vi har kunnet jobbe mere lokalt enn vi har hatt mulighet til før pandemien.

Vi har delt ut antibac og informasjon om sikker bruk av rusmidler via flyers. Vi har jobbet oppsøkende i byens rusmiljø, og besøkt ulike matutdelinger/lavterskel steder og bo tilbud gjennom 2020.

Dette har vært knyttet opp mot brukerundersøkelse om covid-19 i samarbeid med Uio/SERAF, og besøk med hepatitt buss/covid 19 buss sommeren 2020.

Vi har deltatt i ulike verv, referansegrupper, innspills møter ol. både nasjonalt og lokalt. Vi har jevnlig gjennom 2020, hatt digitale møter med de andre frivillige organisasjonene/bruker og pårørende organisasjonene, og Kristiansand kommune. Disse møtene har i hovedsak vært knyttet til covid 19 pandemien, og tiltak/matutdeling/smittevern.

I august deltok vi i markeringen av Verdens overdose dag. Kristiansand markerte Verdens overdosedag, 31. august. Flere tjenester i Kristiansand kommune, proLAR Nett, Hjelp oss å hjelpe, Blå Kors, LPP og A-larm bidro til arrangementet i Markensgate, i Kristiansand. Der var det mulighet for å få opplæring i bruk av nalokson spray og hjerte- og lungeredning, en prat med ansatte i kommune, frivillige og brukerorganisasjoner.

Det ble servert gratis vafler og kaffe til alle som ville ha. Det var utdeling av antibac, munnbind og pustemasker med engangsventil.

Mange benyttet anledningen til å minnes de døde ved å tenne et lys.

Vi har deltatt i arbeidsgruppe knyttet til evaluering/videreutvikling av kommunens Drop-in tilbud.

Sensommeren 2020, kjøpte proLAR Nett en båt som vi brukte mye tid til å gjøre i stand i løpet av høsten 2020.

Mange dugnadstimer ble lagt ned i å bla pusse ned og olje båten utvendig.

Vivian Helmersen har vært leder av brukerrådet KPH hele år 2020. Brukerrådet er et rådgivende organ for lederen av KPH, og det er 8 medlemmer fra ulike organisasjoner innen psykisk helse og rus.

Det har vært ca. 6 møter pr år og møtene er på torsdager fra kl.11-15. Etter mars er møtene vært via skype.

Vivian har også deltatt på ledermøtene KPH som brukerrepresentant fra brukerrådet KPH i hele år 2020. Disse møtene har fast møtedag annenhver onsdag oddetallsuker, og møtet varer fra kl.09-14. Etter mars har disse møtene også vært via skype.

En gang i mnd er det kvalitetsråd før ordinært ledermøte, fra kl. 09-11.00. Da er det gjennomgang av dødsfall og alvorlige hendelser ved avdelingene som blir tatt opp.

Det ble november 2020 avholdt dialog møte med stab og enhetsledere i kommunen (rus og psykisk helse), samt sykehuset, etter at vi rettet spørsmål knyttet til likeverdige tjenester for folk i LAR. Vi meldte inn bekymring for at LAR pasienter blir holdt utenfor viktige tilbud, og ønsket dialog om dette.

Deltakelse i tilsyn Fylkesmannen 2020:

Vi fikk forespørsel fra fylkesmannen (nå kalt Statsforvalteren) i Agder den 09.09.20 om å være med på et oppfølgingstilsyn av Care Service avd Englegård, som er en institusjon som driver tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) under HELFO, altså fritt behandlingsvalg, av rusavhengige

proLAR Nett sin representant inn i det arbeidet har vært Vivian Helmersen. Hun har tidligere vært med på flere tilsyn av ROP pasienter i 2017-19, med Fylkesmannen i Agder, Oppfølgings-Tilsynet ble etter hvert til et nytt systemrevisjons tilsyn på bakgrunn av flere bekymringsmeldinger fra både tidligere ansatte og beboere.

I forkant av tilsynet er det mange forberedelser og møter. Vivian deltok som et fullverdig medlem av tilsynsteamet og deltok på møter, leste journaler og deltok på tilsynet. Arbeidet innebefattet å lage intervjuguider, intervjuer beboere og ansatte, skrive referater og ferdigstille rapport.

Tilsynet ble gjennomført oktober- 20 og siste rapport ble ferdig i slutten av desember 2020.

Vi synes det er spennende og interessant å delta på tilsyn som brukerorganisasjon innen dette feltet.

En får et unikt innblikk i hvordan myndighetene passer på at pasienter/brukere får de tjenestene de har krav på.

Økonomi

ÅRSBERETNING 2020

Organisasjonens struktur og hvordan den drives:

proLAR Nett- Nasjonalt forbund for folk i LAR, er en brukerorganisasjon på rusfeltet i Norge med medlemsmasse fra folk i LAR. Organisasjonen har over 3000 hovedmedlemmer nasjonalt.

Organisasjonens formål § 1:”Å jobbe for at pasienter i LAR får økt kunnskap om/og innflytelse på LAR tilbudet, og blir gitt de beste forutsetninger for å oppnå en vellykket rehabilitering og god livskvalitet”

I 2020 har organisasjonen hatt 6,1 antall årsverk i administrasjon og prosjektledelse til drift og organisasjonsutvikling.

Høsten 2020 ble et nytt prosjekt igangsatt, «Hepatittbussen». Her har vi 2 fulltidsansatte i turnus arbeid.

Hovedkontor har tilhold i Vest Agder, Kristiansand.

Organisasjonen teller pr dags dato over 3000 registrerte hovedmedlemmer/ støttemedlemmer.

Styret i proLAR Nett har i 2020 bestått av 2 personer fra fagfelt og 5 LAR brukere.

Styret har sett slik ut:

Dette er: Styreleder Bent Arild Stornes, øvrige styremedlemmer, Anne Jean Grefsgård, Eivin JR Dahl, Herman August Steffensen, Vivian Helmersen og Øystein Sager Backe.

Det ble gjennomført totalt 4 styremøter i 2020.

Styret har hovedsakelig arbeidet med organisasjonsutvikling og miljø.

Organisasjonens utvikling, resultat og videre drift

proLAR Nett mottok i 2020 støtte fra Helsedirektoratet til ordinære driftstilskudd og aktivitetsstøtte. Andre økonomiske bidrag har kommet fra Bergen kommune, Oslo kommune, Helse sør øst, Helse Vest, Camurus, Oslo Universitetssykehus, Fylkesmannen i Agder, Indivior Nordicks Aps, DNE Pharma AS, Vid Vitenskapelig Høgskole AS, Regenboog Groep og DAM, samt betalte støtte-medlemskap.

SMIL <sammen midt i livet> og Hepatitt bussen er to store aktiviteter/prosjekter, og har hatt egne budsjetter i 2020, men inntekter fremgår i de totale inntektene.

De totale inntektene i 2020 utgjorde kr 7.683.950,-

De totale driftsutgiftene i 2020 utgjorde kr 7.004.807,-

De største utgiftspostene er lønnskostnader vedrørende 6,1 årsverk inkl. sosiale utgifter, og innleide tjenester/arbeidskraft i forbindelse med organisasjonens aktiviteter og prosjekter på kr 4.558.549,-

Årsregnskapet for 2020 viser et overskudd på kr 679.561,-

Overskuddet skriver seg i hovedsak fra mottatt mva-kompensasjon og annen sponsor støtte.

Restriksjoner pga covid19 har rammet driften hardt da disse i stor utstrekning brukes på reiser og arrangementer/møtevirksomhet. proLAR Nett har derfor overført kr 1.077.000 av ubenyttet tilskudd fra Hdir til 2021.

Organisasjonens egenkapital vil derfor fra 31.12.2020 være på kr 1.663.835,-

Det er i 2020 innkjøpt en VW multivan og en seilbåt, disse kostet henholdsvis kr 169 000 og kr 205.000. Kun kr 17 600 er belastet årets resultat som ordinære avskrivninger. Likviditetsmessig er derimot hele beløpet belastet 2020 og brukt av mottatte tilskudd. Årsresultatet ville blitt redusert til kr 356.100 om den totale kostnaden hadde blitt ført mot resultatet.

Etter styrets oppfatning gir fremlagte resultatregnskap og balanse med noter rettvise uttrykk for virksomhetens resultat i 2020, og økonomiske stilling ved årsskifte. Det har ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets slutt som er av betydning for bedømmelse av regnskapet.

Årsregnskapet er satt opp under forutsetning om fortsatt drift. Det bekreftes herved at forutsetningen om fortsatt drift er til sted.

Arbeidsmiljøet

Arbeidsmiljøet vurderes som godt.

Viktigheten av gode og konstruktive tilbakemeldinger er svært viktig for en brukerorganisasjon. Brukermedvirkning innad i organisasjonen har bidratt til å få frem aktive brukerrepresentanter. Det har ikke vært mye sykefravær, og heller ikke rapportert om skade

Likestilling

Styret har ut ifra en vurdering av bedriftens virksomhet ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak med hensyn til likestilling. Kjønnfordelingen blant ansatte og styremedlemmer pr. 31.12.2020 er 3 kvinner og 4 menn.

Når vi skal rekruttere nye ansatte i proLAR Nett vil vi legge vekt på at vi har en jevn fordeling av kvinner og menn da vi mener dette er godt for arbeidsmiljøet. Allikevel går kvalifikasjoner og egnethet foran hensynet til kjønnfordeling i en eventuell ansettelsesprosess.

Ytre Miljø

Selskapets drift forurensar ikke det ytre miljøet.

Covid19

Covid19 situasjonen har hatt påvirkning på selskapets aktivitet i 2020 da det ikke har vært mulig å gjennomføre alle aktiviteter som var planlagt pga smitteverntiltakene som ble igangsatt. På tross av dette anses koronapandemien ikke å ha skapt vesentlig usikkerhet om selskapets evne til fortsatt drift.

Oslo 15.mars 2021

Vedtekter

§1 Formål proLAR Nett sitt formål skal være å jobbe for at pasienter i LAR får økt kunnskap om og innflytelse på LAR-tilbudet, og blir gitt de beste forutsetninger for å oppnå en vellykket rehabilitering og en god livskvalitet.

§2 Forbundets navn Forbundets navn skal være «proLAR Nett – NASJONALT FORBUND FOR FOLK I LAR»

§3 Prinsipper for organiseringen proLAR Nett er et selvstendig og selveiet forbund som er partipolitisk og religiøst uavhengig. proLAR Nett består av en administrasjon og et demokratisk valgt styre.

§4 Medlemmer Medlemskap i proLAR Nett er gratis for alle ordinære medlemmer. Som ordinære medlemmer regnes kun LAR-brukere.

Støttemedlemmer kan være enkeltpersoner, offentlige instanser eller næringsvirksomheter. Kontingent for støttemedlemskap skal være minimum kr. 200. Forbundet skal ha et register over medlemmer.

§5 Årsmøtet Årsmøte er forbundets høyeste organ der alle registrerte medlemmer har adgang og ordinære medlemmer har stemmerett. Et stemmeberettiget medlem kan gi skriftlig fullmakt til et annet medlem. Ordinært Årsmøte skal avholdes én gang pr. år og senest innen utgangen av april. Innkalling skal være/skje skriftlig og med 4 ukers varsel. Bekjentgjøring på proLAR Netts hjemmeside anses for skriftlig innkalling. Forslag som skal behandles på årsmøtet må være styret i hende innen 1 uke før Årsmøtet.

Årsmøtet skal behandle: 1. Valg av styre 2. Godkjenning av årsberetning og årsregnskap 3. Godkjenning av handlingsplan og budsjett 4. Innkomne saker 5. Vedtektsendringer 6. Oppløsning av foreningen. Endringer av forbundets vedtekter kan skje ved 2/3 flertall av de fremmøtte samt fullmakts stemmer. Det skal skrives protokoll fra Årsmøtet. Ekstraordinært Årsmøte kan innkalles av styret eller etter krav til styret fra minst 20 % av registrerte medlemmer. Styret skal da innkalle til møte innen 4 uker.

§6 Styret Forbundet skal ha et styre på 4 til 7 medlemmer etter Årsmøtets beslutning. Tjenestetid er 4 år og gjenvalg kan finne sted. Styret velger selv sin leder og nestleder. Styret har det øverste ansvar for driften av forbundet, **daglig leder** skal utarbeide årlige handlingsplaner og budsjetter. Styret skal innkalle til og forberede Årsmøtet. **Daglig leder** skal ansette nødvendig administrativt personale og organisere og utvikle forbundet slik at det settes i stand til å gjennomføre formålet, jfr. § 1.

Styremøter skal avholdes minimum 4 ganger pr. år. Innkallelse til ordinært styremøte med saksliste skal sendes ut minst 1 uke før styremøtet. *Organisasjonens regnskapsfører innkalles til 2 styremøter pr. år.*

Det skal skrives protokoll som godkjennes på påfølgende styremøte. Daglig leder har møterett i styremøter, men ikke stemmerett. Daglig leder eller annen ansatt er sekretær for styret. På hvert styremøte velges en sekretær som skriver møtereferat. Dersom antall styremedlemmer er et partall har styreleder dobbeltstemme

§7 Økonomi

Enhver som har tilgang til proLAR Nett's midler via bankkort eller fullmakter, er ansvarlig for de midler vedkommende disponerer. All bruk av organisasjonens midler skal dokumenteres med spesifisert kvittering/faktura. Det er ikke anledning til å benytte organisasjonens midler til private formål. Eventuelt forskudd på lønn, skal alltid avtales med respektiv leder på forhånd.

proLAR Nett skal ha ekstern revisor og regnskapsfører. Forbundets regnskapsår følger kalenderåret. Regnskapet skal senest 15. mai være godkjent av revisor. *Revisorrapport skal hvert år forelegges styret.*

§8 Disposisjon *Daglig leder* alene eller to av styrets medlemmer i fellesskap signerer og disponerer for forbundet. Disse har også fullmakt til å gi administrativt personell disposisjonsrett til forbundets konti. *Ved disposisjoner som overstiger kr.50.000 skal to personer godkjenne dette i bank. Daglig leder og organisasjonssekretær co-signerer for hverandre.*

§9 Bruk av rusmidler Styremedlemmer og ansatte i proLAR Nett skal utad og i alle sammenhenger være representative for LAR-brukere. Alle som representerer proLAR Nett skal opptre edruelig. Ved mistanke om rus skal vedkommende ha anledning til å forklare seg. Ved åpenhet om rusproblemer *hos ansatt skal kriseplan følges. Etter gitte retningslinjer i kriseplan vil styremedlem kunne få permisjon fra sitt verv etter vurdering i styret.*

§10 Personalpolitikk

Ved ansettelse skal kjønnsbalanse tilstrebes, organisasjonens ansatte skal i størst mulig grad representere et tverrsnitt av befolkningen. Ufrivillige deltidsstillinger skal tilbys økning av stillingsbrøk, framfor nyansettelser – forutsatt at den deltidsansatte innehar kompetanse og skikkethet for stillingen.

§11 Konflikthåndtering Ved eventuelle misligheter eller konflikter blant styremedlemmer og/ eller ansatte i proLAR Nett, skal styreleder innkalle de involverte parter til møte. Administrasjonen er alltid å regne som involvert part. Ved misligheter skal vedkommende gis en – 1 – mulighet til å umiddelbart gjøre opp for seg.

§12 Utestengning Medlemmer som aktivt motarbeider proLAR Nett sitt formål og virke som vedtatt av Årsmøtet kan utestenges midlertidig eller varig. Dette krever 2/3 av styrets stemmer og skal meddeles skriftlig.

§13 Oppløsning Hvis styret med 2/3 flertall finner at det ikke er grunnlag for å fortsette virksomheten skal det forelegges spørsmål om oppløsning av forbundet for Årsmøte, som med 2/3 av de fremmøtte kan beslutte oppløsning.

Medlemmer

proLAR Nett er en medlemsbasert brukerorganisasjon for folk i LAR. Vi er den største brukerforeningen i Norge, for folk i LAR. Medlemskap for våre hovedmedlemmer er gratis.

Våre støttemedlemmer, pårørende og/eller fagfelt oppfordres til å betale en kontingent a kr 200 pr år. (Frivillig)

Pr 31.12.2020 hadde proLAR Nett ca. 3000 hovedmedlemmer på nasjonalt plan inkl. støttemedlemmer.

Mange av våre medlemmer opplever mye ustabilitet ift bolig. Flytting fra kommunale boliger til private og vice versa gjør at vi ofte får materiale og annen informasjon vi sender ut i retur. Vi prøver å spore ny adresse, men det lar seg ikke alltid gjøre. Husk å melde ifra dersom du ikke lenger mottar informasjon fra oss. Sørg gjerne for å oppdatere epost adresse dersom du har det! Vi er tilgjengelige på Facebook, og bruker å svare der innen kort tid.

Som brukerorganisasjon er det viktig å ha medlemmer. Våre medlemmer gir organisasjonen et større mandat til å snakke på vegne av brukerne. proLAR Nett forsøker etter beste evne å ivareta og videreformidle medlemmers opplevelse av LAR, som vi hører om via medlemsmasse og andre LAR brukere i hele landet.

Vi tilbyr vi ulike aktiviteter til våre medlemmer i løpet av året. En del av dette har vært redusert i 2020 grunnet pandemien.

proLAR Nett vil for året 2020 takke alle sine medlemmer som gir støtte og support, og har vist tålmodighet overfor de utfordringene pandemien har gitt oss alle.

Vi takker for all ris og ros, og for at så mange av dere kontakter oss og deler av deres erfaringer. Dere holder organisasjonen levende!

Facebook og Ny nettside

I 2020 ble vår nye **nettside** www.prolarnett.no endelig lansert!

Etter litt om og men, så fikk vi i 2020 endelig tid til å ferdigstille arbeidet med nettsiden, som har blitt utsatt ved flere anledninger.

Desember 2020 ble nettsiden lansert.

Vi håper å holde den oppe som en levende og informativ side for medlemmer og samarbeidspartnere

proLAR Nett drifter også www.hepc.no som gir fakta informasjon om hepatitt C.

Facebook:

Vi bruker Facebook aktivt for å både informere og kommunisere med medlemmer. Mange av henvendelsene til proLAR Nett kommer via Facebook og messenger meldinger.

Vi har en proLAR Nett side som er åpen for alle.

I tillegg til dette, så drifter vi en lukket FB gruppe for foreldre i LAR. Denne gruppen har ved utgangen av 2020, 76 medlemmer.

Aktivitetsgruppen og Foreldre-gruppen i Bergen, har sine egne lukkede **FB grupper**.

Her har det gjennom hele 2020 vært delt ulike gratis webinar og kurs, samt linker til Blåkors sitt ferietilbud/fritidstilbud, tips til aktiviteter å gjøre hjemme, og julekalender.

Det har vært delt covid 19 anbefalinger, knyttet til barnebursdager, skole/barnehage, ferie og fritid, tur/treningstips og førstehjelp.

Samarbeid nasjonalt og internasjonalt

Siv Løvland og Ronny Bjørnstad fra proLAR Nett.

FHN, proLAR Nett og Marborg sammen med Venstres stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad under et møte i FNs narkotikakommisjon i Wien i mars 2020. * Rett etter denne reisen, var det hjem til karantene for oss alle!

Fagrådet Rusfeltets hovedorganisasjon

proLAR Nett har i flere år vært medlem av paraplyorganisasjonen **Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon**

proLAR Nett samarbeider med flere av de andre brukerorganisasjonene på rusfeltet. Brukerorganisasjonene på rusfeltet møtes 4 ganger i løpet av året sammen med **Fagrådet – rusfeltets hovedorganisasjon**, som et nettverk med RIO, BAR, NORMAL, A-larm, Ivareta, MARBORG, Det nytter, FHN, og proLAR Nett.

proLAR Nett er også fast deltager i Helsedirektoratets eget erfaringsnettverk av organisasjoner på Rus og Psykisk helse feltet, **Bruker ROP**.

Internasjonalt samarbeid EuroNPUD - INPUD

Vi er medlem av INPUD og EuroNPUD.

Daglig leder i proLAR Nett Ronny Bjørnstad, er Vice chair i EuroNPUD. Det avholdes 6 møter i året, der fokuset er å ha et internasjonalt samarbeid for å bedre rettighetene til mennesker som bruker rusmidler.

I 2020 laget vi i samarbeid med INPUD, et infoskriv til mennesker som bruker rusmidler, om smittevern og covid-19. Skrivet ble oversatt til mange språk, og delt ut til mennesker som bruker rusmidler i mange land. Skrivet ble hos oss delt ut i Covid-19/Hepatitt bussen, det ble delt på nett, delt ut til ulike enheter i kommunene, og delt direkte ut der vi har møtt medlemmer og utsatte.

ProLAR Nett er medlem av ELPA som er en europeisk lever organisasjon.

ProLAR Nett er focal point i Correlation som er en nederlandsk organisasjon som arbeider hovedsakelig med skadereduksjon.

ProLAR Nett er medlem i INHSU, som er et internasjonalt hepatitt nettverk.

Samarbeid om Nordisk konferanse Hepatitt C

proLAR Nett satt i programkomiteen for en Nordisk hepatitt konferanse, som skulle vært avholdt i Oslo den 15. og 16. Mai. Denne ble avlyst på grunn av den pågående pandemien.

26 Juni – Support dont punish 2020

Dagen markeres over hele verden. I Norge har dagen blitt markert i flere år. Her er fra da FHN og proLAR Nett markerte dagen i Oslo i 2020.

«Ronny Bjørnstad og jeg reiste til Oslo for å markere Support Dont Punish kampanjen. Vi hang opp en banner på E6 inn mot Oslo, som et slags reklame stunt med en festlig gjeng. En utrolig viktig dag i Oslo der vi samlet alle som jobber i feltet. Slike turer gir oss mye faglig påfyll, og det å få snakke med alt fra politikere til andre engasjerte personer på feltet, samt andre bruker organisasjoner.» sitat; kenneth Egeland

Overdosedagen 2020

I Bergen: markering av Verdens overdosedag på nett, den 3 fra klokken 12.00-14.00.

Vi i proLAR Nett var medarrangører sammen med Bergen kommune, Gatesykepleien, steg for steg Blå kors, Spero, Overdosestrategi Bergen og Kirkens Bymisjon.

Verdens overdosedag ble annerledes i 2020 på grunn av COVID-19 pandemien. Det ble derfor laget et webinar for markeringen av denne viktige dagen. Det ble holdt appeller, rosenedlegging over nett, fin musikk og en fin markering av denne dagen.

I Kristiansand markerte vi dagen i Markens gate, der vi hadde stand sammen med ulike enheter fra kommunen, og andre bruker og pårørende organisasjoner. Det ble en fin markering med lystenning, musikk og appeller, samt utdeling av Nalokson neseppray, og opplæring av bruk.

Bidrag i Brukerundersøkelse Covid-19 SERAF/UIO

Sommeren og høsten 2020, deltok vi i arbeidet med en undersøkelse som rettet seg mot mennesker som bruker rusmidler, og den pågående pandemien.

Vi jobbet oppsøkende i miljøene der rusavhengige og rusbrukere oppholdt seg i Bergen og i Kristiansand.

Vi intervjuet og informerte om smitte måter, smitte vern og hvor man kunne få teste seg, kommunens tilbud om hjelp til isolasjon, mm.

Vi deltok i utforming av intervjuguide, selve intervjuene, og Christine Sundal står som medforfatter i publikasjon:

«COVID-19 survey among people who use drugs in three cities in Norway»

i «Drug and Alcohol Dependence», i desember 2020.

Fagrådets pris til Olav Dalgard og Ronny Bjørnestad!

Leder av brukerorganisasjonen proLAR Nett, Ronny Bjørnestad og UIO-professor og Ahus-overlege Olav Dalgard fikk **Fagrådets pris** for godt rusfaglig arbeid 2020, for sitt arbeid med å eliminere hepatitt C.

Prisen ble delt ut i en digital overrekkelse den 9. desember.

Julen 2020 – utdeling av julegaver

Julen 2020 ble pårørende foreningen Ivareta tildelt penger for å avhjelpe sårbare grupper under pandemien i høytiden.

Ivareta tok kontakt med oss og hørte om vi hadde behov for økonomisk bistand, slik at våre medlemmer kunne få en ekstra støtte i julen.

I Kristiansand delte vi ut 70 gaver til medlemmer og fikk hjelp av Feltpleien i Kristiansand.

I Stavanger delte vi ut 70 gaver via ambulant tjeneste og LAR Øst.

Bergen leverte ut 70 gaver til medlemmer og sårbare rusavhengige.

Tusen takk til Ivareta for at dere tenkte på våre medlemmer!

Brukerundersøkelse om LAR i Norge

ProLAR Nett startet arbeidet med en ny nasjonal brukerundersøkelse i november 2020. Undersøkelsen er bygget opp med 30 ulike spørsmål.

Hensikten er å få mer informasjon fra flest mulig brukere i LAR om spesifikke temaer. Vi ønsker å vite mer om brukermedvirkningen, medikamentvalg og maktforholdet mellom LAR og pasientene.

Vi vil utarbeide en større rapport i etterkant av innsamlingen. Brukerundersøkelsen vil ligge «ute» til sommeren 2021. Den er anonymisert og frivillig å delta på.

Prosjekt ansvarlig er Marianne Pierron.

Møtelogg eksterne/samarbeid for alle regionene i 2020

Januar:

- 08.01.20 ROP dagen, Oslo
- 08.01.20 Ledermøte VPA v/Diakonhjemmet sykehus.
- 14.01.20 Møte BUP Vest Diakonhjemmet sykehus.
- 15.01.20 Ledermøte VPA og rus v/Diakonhjemmet OG innspillmøte «mottak poliklinikk»
- 15.01.20 Klinikkledermøte KPH SSHF, kl 09-14.00
- 16.01.20 møte Fadnes BAR, Bergen
- 20.01.20 møte på pro-senteret, referansegruppe ang sex og rus.
- 18.01.20 møte i ARA brukeråd, Oslo
- 29.01.20 Klinikkledermøte KPH SSHF, kl 09-14.00
- 30.01.20 Brukerråds-møte KPH SSHF, kl.11-15.00

Februar:

- 04.02.20 Ny arbeidsgruppe «overdosestrategien» Oslo – Ronny
- 04.02.20 Fagdag for nyansatte i IPS teamet som holder på å starte opp. Oslo
- 05.02.20 Møte i fylkesbrukerutvalget for Nav Vestland
- 06.02.20 Møte med Lar komiteen, Oslo
- 07.02.20 Møte på Kirkens Bymisjon. Oslo
Møte med FHN/ LASSO prosjektet på Dalsbergstien hospits.
- 11.02.20 Styringsgruppen LARA Årstad
- 12.03.20 Helsedirektoratet/HOD og de andre foreningene, SKYPE.
- 12.02.20 Møte på avd Voksen i arb.gr "mens vi venter og trygg utskiving", Oslo
- 13.02.20 Møte i PSR, Oslo
- 13.02.20 Møte med Indivior, Ronny
- 11.02.20 Møte i BU NAV Vest
- 13.02.20 Tilsyn ledermøte i Oslo, for å fortelle om erfaring som fagrevisor/brukermedvirkning i ROP tilsynene sammen med Fylkeslegen i Agder.
- 14.02.20 Oslo, møte med Tyrili og FHN ang eget arrangement under Arendals uka.
- 14.02.20 Møte i forbedringsprogrammet, ser på drop out, Oslo
- 20.02.20 Møte på TSB ang rusreform, Oslo
- 26.02.20 Klinikkledermøte KPH, SSHF

Mars:

- 03.03.20 - Møte BUP Vest - Diakonhjemmet sykehus.
Møte v/BU Diakonhjemmet sykehus - planlegging og bli kjent med de nye klinikklederne.
- 04.03.20 - Snakke om/innlegg om temaet "Hva med dem vi ikke liker?" i verdiseinar på Tåsen, i regi av Diakonhjemmet sykehus v/Alderspsykiatrisk avd.
- 04-06.03 er Siv og Ronny i Wien for å delta på FNs narkotika kommisjons møter.
- 27.03.20 - møte Kristiansand kommune - rus og psykisk helse.
- 30.03.20 telefon møte med brukerrådet i Velferdsetaten. Oslo

April:

- 01.04.20** Ledermøte på Sørlandets sykehus
- 02.04.20** Møte med brukerrådet KPH kl.13.15-15 på skype
- 02.04.20** Ledermøte i ARA /TSB, Oslo

- 03.04.20** Arbeidsgruppe møte i forbedringsprogram et i ARA. Oslo
- 03.04.20** Erfaringsforum KoRus vest Bergen
- 03.04.20** Møte Kristiansand kommune - rus og psykisk helse.
- 03.04.20** Møte med BU v/Diakonhjemmet sykehus via Helsenett.
- 15.04.20** Møte med Kristiansand kommune rus og psykisk helse/organisasjonene. Covid-19
- 17.04.20** Møte Lar komiteen. Oslo
- 17.04.20** Brukerorganisasjonene møte med fylkesmannen i Agder.
- 22.04.20** Ledermøte v/Diakonhjemmet VPA og rus
- 22.04.20** Klinikkledermøte KPH, SSHF
- 22.04.20** Observatør i undervisning for UiO studenter i "bruker i sentrum" simulerings film i ansvarsgruppe møte.
- 23.04.20** Møte Oslo kommune velferdsetaten via Zoom Nye digitale arbeidsmåter
- 23.04.20** Møte med Kristiansand kommune/organisasjonene covid-19..
- 24.04.20** Møte med brukerrådet i ARA. Oslo
- 27.04.20** Brukerrådsmøte i klinikken OUS
- 29.04.20** Ledermøte v/Diakonhjemmet sykehus VPA og rus kl 13 - 15.
- 27.04.20** Møte LAR Asker og Bærum Kl 13.
- 27.04.20** Møte med forsker i medisinhistorie UIO, om forandringer i rusfeltet fra brukerorganisasjonenes synspunkt.
- 27.04.20** Møte med brukerrådet på Borgestad på teams
- 28.04.20** Evaluering ang prosjekter Pakkeforløp psykisk helse og rus.
- 29.04.20** Møte med Lillesand kommune og gravid på kontoret i Søgne
- 30.04.20** Møte med Kristiansand kommune/organisasjonene covid-19

Mai:

- 04.05.20** Møte i prosjekt-/arbeidsgruppen for prosjekt: «Pilot samhandling og forvaltningspraksis mellom livsmestring, mestringstilbud, forvaltning og koordinering (FOK): drop in og lavterskel.»
- 04.05.20** Møte med Kristiansand kommune/organisasjonene covid 19
- 04.05.20** Møte med brukerrådet i Velferdsetaten, underutvalg rus, Oslo
- 04.05.20** Arbeidsgruppe møte i forbedringsprogrammet i TSB
- 05.05.20** Møte i NAV brukerutvalg Oslo Vest.
- 06.05.20** Møte med brukerorganisasjonene og Kristiansand kommune – Ida
- 06.05.20** Klinikkledermøte KPH, SSHF
- 06.05.20** Ledermøte ved Diakonhjemmet sykehus VPA og rus.
- 07.05.20** Møte med brukerorg og Fylkesmannen i Agder
- 07.05.20** Brukerrådsmøte KPH.
- 08.05.20** Møte på Lasso
- 12.05.20** Dialogplanlegging Drop in prosjekt Kr.sand kommune.
- 13.05.20** Møte med Kristiansand om Covid 19 bussen. Ida og Ronny
- 13.05.20** Møte med ressursgruppa TSB, Oslo
- 14.05.20** Møte med Kr.sand kommune og organisasjonene, COVID 19.
- 14.05.20** Møte med Isabell Dussauge, forsker UIO.

14.05.20 Møte med bruker org. og Kr.Sand kommune. Via skype
15.05.20 Styremøte koRus vest Bergen
20.05.20 Møte i kvalitetsråd og ledermøte på KPH SSHF
20.05.20 Ledermøte v/Diakonhjemmet sykehus VPA og rus
20.05.20 Møte BUP vest, Oslo
20.05.20 Møte på Lasso for å prate med brukere og brukerundersøkelse
20.05.20 Møte med mange av brukerorganisasjonene
27.05.20 Ledermøte Diakonhjemmet sykehus VPA og rus
26.05.20 Møte med Bergen kommune markering av verdens overdose dag
28.05.20 Møte kr.sand kommune og organisasjonene. covid 19

Juni:

03.06.20 Fylldagene møte i arbeidsgruppen Bergen
03.06.20 Ledermøte VPA og rus v/Diakonhjemmet sykehus
03.06.20 Ledermøte KPH, SSHF
03.06.20 Lasso for å drive med brukerundersøkelse.
04.06.20 Møte med film CUT paste .no for verdens overdose dags markering
04.06.20 Møte Kr.sand og organisasjonene. Covid 19
08.06.20 Dialogmøte Kristiansand kommune
08.06.20 Møte i brukerutvalget til helse-Bergen
08.06.20 Møte med erfaringspanelet psykisk helse og rus, Bergen
10.06.20 Fylldagene møte i Bergen
10.06.20 Ledermøte VPA og rus v/ Diakonhjemmet sykehus.
11.06.20 Verdens overdose dag møte med Bergen kommune
11.06.20 Møte Aura/LAR Drammen, Asker&Bærum
11.06.20 Møte med organisasjonene og Kristiansand kommune.
15.06.20 Møte med Helse Stavanger, LAR.Ang sak i Savanger Aftenblad
16.06.20 Møte verdens overdose dags markerings, Bergen
16.06.20 «Drop in» arbeidsgruppemøte,Kristiansand
16.06.20 Møte med ledelse LAR Kristiansand
17.06.20 Samarbeids møte med brukere og pårørende på fontene huset. Bergen
17.06.20 Møte Fylldagene Bergen.
17.06.20 Møte Agdernettverket
17.06.20 Kvalitetsråd og Ledermøte i KPH, SSHF.
18.06.20 Brukerutvalgsmøte v/Diakonhjemmet sykehus
24.06.20 Ledermøte VPA og rus v/Diakonhjemmet sykehus.
29.06.20 Møte Kristiansand kommune
30.06.20.Møte med film cut paste og Bergen kommune

Juli:

01.07.20 Fylldagene møte, Bergen
08.07.20 Fylldagene møte, Bergen.
14.07.20 Fylldagene møte, Bergen.
15.07.20 Ledermøte VPA og rus v/ Diakonhjemmet sykehus
15.07.20 Styringsgruppe KSrus, krisesenter for personer i aktiv rus.
16.07.20 Møte LAR Asker & Bærum.
16.07.20 Møte Viken Drammen.

21.07.20 Ledermøte BUP vest v/Diakonhjemmet sykehus
22.07.20 Ledermøte VPA og rus v/Diakonhjemmet sykehus
27.07.20 Fylldagene møte, Bergen.

August:

03.08.20 Video innspilling for sending for verdens overdose dag markering i Bergen.
12.08.20 Ledermøte KPH, SSHF
13.08.20 Møte med kr.sand kommune
13.08.20 Møte LAR Asker & Bærum + Drammen
14.08.20 Fylldagene arbeidsgruppe Bergen
17.08.20 Bruker utvalget helse Bergen
18.08.20 Drop in-prosjektgruppe Kristiansand kommune
20.08.20 Brukerrådsmøte KPH
20.08.20 Møte Kr.sand kommune. Overdosedagen og covid 19.
20.08.20 Kveldsmøte EuroNPUD
21.08.20 Møte i arbeidsgr redusere drop out OUS.
20-21.08.20 Felles møte med helse Bergens bruker utvalg
21.08.20 Erfaringsforum KoRus
24.08.20 Brukerforum ARA Kristiansand,SSHF
25.08.20 Møte med ung-tjenesten og ordførerens ungdomspolitikere Kristiansand kommune.
26.08.20 Formøte med nettverk Fagrådet/brukerorganisasjonene ang tilskudds-møte Hdir.
26.08.20 Møte med brukerrådet til Kirkenes Bymisjon, Oslo
26.08.20 Ledermøte VPA og rus v/Diakonhjemmet sykehus.
27.08.20 Møte LAR Asker & Bærum
28.08.20 Møte med fyll dagene arbeidsgruppen, Bergen
31.08.20 Markering av overdosedagen, Kristiansand
31.08.20 Markering av overdosedagen, Sandnes

September:

01.09.20 Møte Drop in, Kristiansand kommune
03.09.20 Årsmøte Fagrådet, Oslo.
02.09.20 Ledermøte VPA & rus v/Diakonhjemmet sykehus.
03.09.20 Møte BUP vest v/Diakonhjemmet sykehus.
07.09.20 Møte i klage sak hos smerteklinikken i Bergen
07.09.20 Brukerrådet i Velferdsetaten.
08.08.20 Møte på Lasso, evaluering av brukerundersøkelsen.
08.09.20 Brukerutvalgsmøte NAV region vest (Frogner, Nordre Aker og Ullevål)
08.09.20 Møte i Brukerutvalget v/Diakonhjemmet sykehus til.
08.09.20 Styringsgruppe møte LARA Årstad
08.09.20 Møte med Tyrili stiftelsen, Bergen
08.09.20 Advisory board møte Individior.
09.09.20 Ledermøte KPH SSHF, Scandic Hotel.
09.09.20 Møte med ambassadøren i fyll dagene, Oslo
09.09.20 Lanseringsmøte av Ventizolve nalakson nesespray.
09.09.20 Ledermøte VPA & rus v/Diakonhjemmet sykehus.
09.09.20 Møte med Fagrådet og brukerorganisasjonene på skype.

11.09.20 Møte ang Fyll dagene idag på Velferdsetaten. Oslo
11.09.20 Møte BUP vest
12.08.20 Møte VPA og rus v/ Diakonhjemmet sykehus
14.09.20 Møte i Brukerutvalget helse Bergen, Voss sykehus
14.09.20 Møte bruker utvalget helse Bergen
15.9.20 Møte Drop in referansegruppe, Kristiansand kommune
15-16.09.20 ATLAS4LAR seminar med helse Bergen på Herdla.
15.09.20 seminar med Lasso. Evaluering av lavterskel metadon,
16.09.20 Møte/ seminar med nalokson neseppray for lanseringen av Ventizolve.
16.09.20 Ledermøte VPA & rus v/Diakonhjemmet sykehus
17-18.09.20 Fylldagene stand på festplassen, Bergen
23.09.20 Møte ang HAB følgeforskning
23.09.20 Ledermøte VPA & rus v/Diakonhjemmet sykehus.
23.09.20 Brukerundersøkelsen covid 19 på hjelp oss å hjelpe Kristiansand.
24.09.20 Møte med Hdir skype BrukerROP.
24- 25.09.20- Referansegruppe utredning av Barnevernets ansvar for det ufødte liv.
Gardermoen
25.09.20 Møte H.dir - arb.gruppe utvikle familiemøndul for pakkeforløpene.
23-24.09.20 Klinikkladersamling KPH, SSHF
28.09.20 Møte med HAB prosjektet i OUS.
29.09.20 Drop in møte Kr. Sand kommune
29.09.20 Styringsgruppe møte med KSRus (krisesenter rus)

Oktober:

05.10.20 Møte med Kristiansand kommune og organisasjonene. COVID 19
06.10.20 Møte med Correlation deltagelse i "starters kit" hepatitt C testing.
07.10.20 Møte med Hdir. Familiemøndul pakkeforløp.
07.10.20 Møte med Rio og Alarm Kristiansand.
07.10.20 Ledermøte VPA & rus v/ Diakonhjemmet sykehus.
08.10.20 Handlingsplanmøte VPA & Rus Diakonhjemmet på Soria Moria.
08.10.20 Møte med kreft koordinator inn mot lar brukere med kreft diagnose, og pårørende av kreft pasienter, Bergen.
09.10.20 Møte BU Diakonhjemmet.
12.10.20 Møte med Mental Helse Ungdom ang fjorårets prosjekt pakkeforløp for psykisk helse og rus – brukermedvirkning
13.10.20 Drop in Kristiansand kommune
13.10.20 Møte ang drop out på Ullevål.
14.10.20 Ledermøte VPA og rus ved Diakonhjemmet sykehus
15.10.20 Ledermøte BUP v/ Diakonhjemmet sykehus.
15.10.20 Brukerrådsmøte KPH SSHF, på kontoret i Søgne.
16.10.20 Møte med Kr.sand kommune og organisasjonene, COVID 19.
16.10.20 Møte med LAR Lakskevåg, videre inn mot smerte behandling i LAR.
16.10.20 HAB forsknings-møte.
19.10.20 Bruker utvalget helse Bergen
19-21.10.20 Tilsyn med fylkesmannen i Agder.
20.10.20 Møte velferdsetaten Oslo kommune.
21.10.20 Ledermøte VPA og rus v/Diakonhjemmet sykehus.
21.10.20 Simulering av ansvarsgruppe for lege-studenter, OSLO.

23.10.20 Møte med helsedirektoratet og Mental helse ungdom ang. Fortsettelse av pakkeforløp psykisk helse og rus m/brukermedvirkning via nett.
27.10.20 Drop-in prosjekt gruppe, Kristiansand kommune.
28.10.20 Møte ang overdose prosjektet på Rua.
28.10.20 Ledermøte VPA og rus ved Diakonhjemmet sykehus.
29.10.20 Møte på Ullevål «drop-out»
29.10.20 Brukerutvalgsmøte NAV digitalt.
30.10.20 Ledermøte BUP Vest v/Diakonhjemmet sykehus.
30.10.20 Møte med Helsedirektoratet og Mental Helse Ungdom i forbindelse med brukermedvirkning, pakkeforløp psykisk helse og rus.
30.10.20 Møte i Brukerrådet ARA, Oslo
30.10.20 Brukerrådet i Velferdsetaten, Oslo
30.10.20 AR leder møte digitalt

November:

02.11.20 Møte med enhetsledere i Kr. Sand kommune, Direktørens stab, og ledelse ARA SSHF.
02.11.20 Avslutningsmøtet -tilsyn med Fylkesmannen i Agder.
03.11.20 Møte med organisasjonene og Kr. Sand kommune. covid 19.
03.11.20 Ruspolitisk råd, Bergen
04.11.20 Møte A-larm, rusken recovery, normal Bergen, FHN,mfl. byrådets kutt i Mo sentrene, overdose teamet, natthjemmet og omsorgsbasen
04.11.20 Ledermøte VPA & rus v/Diakonhjemmet sykehus.
04.11.20 Ledermøte KPH, SSHF.
04.11.20 Møte med avd Voksen Ullevål. «Fyll dagene»
05.11.20 Korus møte. Hva gjør vi i julen? Arbeids gruppe
05.11.20 Orientering om Tilskuddsordning Kr.sand 2021.
06.11.20 Nettverks møte for erfarings konsulenter
06.11.20 Møte HAB prosjektet sammen med Arild Knutsen (fhn).
06.11.20 Møte Kirkens bymisjon ang brukerutvalget
09.11.20 Bruker utvalget helse Bergen
10.11.20 Drop in Kristiansand kommune
12-13.11.20 Pasientsikkerhets konferanse med Brukerutvalget
18.11.20 Kvalitetsråd og ledermøte KPH, SSHF
19.11.20 Lunge helse prosjekt med BAR, Bergen
19-20.11.20 Møte med SERAF om forskningssøknad.
23.11.20 Møte Brukerutvalget Blå Kors.
24.11.20 Drop in - referansegruppe Kristiansand
24.11.20 Brukerutvalgsmøte NAV Frogner/Ullern/Nordre Aker.
25.11.20 Ledermøte VPA & rus v/Diakonhjemmet sykehus.
26.11.20 Møte med lever 4 livet. Bergen
26.11.20 Møte BAR lungehelse. Bergen
26.11.20 Møte Kr.sand kommune og organisasjonene. COVID 19.
27.11.20 Samordningsutvalg Bolig for velferd - region vest.
27.11.20 Prosjekt møte søknad NFR, SERAF.
30.11.20 Møte leve4livet med BAR. Bergen.

Desember:

- 01.12.20** Ruspolitisk råd, Bergen
- 02.12.20** Ledermøte VPA & rus v/Diakonhjemmet sykehus.
- 02.12.20** Ledermøte KPH på skype
- 03.12.20** Møte med Fagrådet og nettverk bruker og pårørende organisasjoner.
- 04.12.20** Møte med Hdir og Olav D ang Hepatitt bussen 2021.
- 04.12.20** Møte med prosjektgruppe søknad NFR, SERAF og UiO.
- 07.12.20** Bruker utvalget helse Bergen.
- 07.12.20** Møte BAR. Lunge helse
- 07.12.20** Prosjekt møte Gabrielle og Monica, søknad NFR.
- 08.12.20** Drop in arb. gr. Kristiansand
- 08.12.20** Møte med Sykehusinnkjøp ang anbudsrunde 2021.
- 09.12.20** Fag og brukerråd Kr.Sand
- 09.12.20** Møte om forskningsprosjekt søknad og UiO.
- 09.12.20** Ledermøte VPA og rus v/Diakonhjemmet sykehus.
- 09.12.20** Møte i brukerutvalget til Diakonhjemmet sykehus med ledelsen ved sykehuset.
- 10.12.20** Ledermøte BUP v/Diakonhjemmet sykehus.
- 10.12.20** Brukerrådsmøte KPH
- 10.12.20** Møte med UiO, SERAF og FHI om utarbeiding av artikkel 2, fra innsamlet data fra covid-19 bruker undersøkelsen.
- 10.12.20** Møte BAR lunge helse
- 11.12.20** Møte med ny gruppe AFR starter for LAR pasienter som er i aktiv rus.
- 14.12.20** Møte 1.Møte med Gabrielle og FHI om utarbeidelse av nytt spørreskjema covid 19.
Møte 2. Møte med Gabrielle og Monica SERAF, om søknad NFR Forskning LAR. graviditet.
- 15.12.20** Samarbeidsmøte med UiO om søknad til NFR ang LAR/gravide oppfølgings studie.
- 16.12.20** Møte med frivillige organisasjoner og Kristiansand kommune.
- 16.12.20** Kvalitetsråd og ledermøte KPH via skype.
- 18.12.20** Møte med prosjekt gruppa og FHI om samarbeid om Søknad NFR, LAR og graviditet.

Møtelogg føres i våre interne facebook gruppe for «møter» slik at vi enkelt kan se hverandres møter og vite hvor folk er til enhver tid ☺

Hepatitt Bussen

Hepatitt C er en virusinfeksjon som kan gi skade på leveren, og smittes gjennom blod, derfor er mennesker som injiserer rusmidler spesielt utsatt. Brukerorganisasjonen proLAR Nett har arbeidet tett og målrettet for at rusavhengige som er rammet av viruset, skal få behandling.

Dette fordi mennesker med en injiserende rusmiddelavhengighet ofte har vanskeligheter med å nyttiggjøre seg helsevesenets ordinære tilbud. I tillegg til dette har også proLAR Nett vært bidragsytere i å opplyse hva hepatitt C er, hvordan viruset forekommer, hvilke rettigheter man har og hvordan behandlingen foregår.

proLAR Nett tok initiativ til å starte opp hepatittbussen for å oppsøke brukerne der hvor de er. proLAR Nett ønsket også å være med på å bidra til at myndighetene får eliminert hepatitt C-viruset etter egen strategi (2023).

For å oppnå Regjeringen (2018) sitt mål om 90% reduksjon av forekomsten av hepatitt C innen utgangen av 2023, har proLAR Nett fått midler av Helsedirektoratet til å drifte hepatittbussen, en diagnostisk poliklinikk på fire hjul.

Samarbeide med kommunene, helseforetakene og andre har vært viktig for å øke fokus på hepatitt C for injiserende rusavhengige og redusere forekomsten av viruset. Hepatittbussen har høst 2019 og 2020 besøkt kommunale lavterskeltilbud innenfor rus i store deler av Østlandet, Vestlandet og Sørlandet, samt noen fengsler.

Samarbeidspartnere

Prosjektarbeidet har blitt utført i samarbeid med konsulent Martin Blindheim (Helsedirektoratet), overlege Olav Dalgard (A-hus) og dr. Håvard Midgard (OUS).

Martin Blindheim er ansatt i Helsedirektoratet, og har vært hepatittbussens koordinator. Han har hatt ansvar for kommunikasjonen og planleggingen med de ulike kommunene for besøk av hepatittbussen. Koordineringen rundt besøkene i de ulike kommunene har vært svært viktig for prosjektet. Koordineringen har vært nøye planlagt, slik at hepatittbussen kunne oppnå best mulig resultat. En stor takk til Martin Blindheim.

I dette arbeidet har vi også hatt tett og god dialog med dr. Olav Dalgard og dr. Håvard Midgard. Dalgard har bistått med oppfølging, sørget for god kontakt med andre helseforetak. Dette for at

andre helseforetak bør gjøres oppmerksom på tilbudet til hepatittbussen, og at rusavhengige skal slippe å møte opp på en sykehustime (med unntak av de som er alvorlig syke).

Midgard har også bidratt med god rådgivning og deltakelse gjennom prosjektet. Midgard og Dalgard har begge vært del i utarbeidelsen av «Flytskjema for håndtering av hepatitt C i primærhelsetjeneste/ TSB.

Flytskjemaet utfylles av vernepleier på hepatittbussen i samarbeid med bruker, i tillegg innhentes det skriftlig samtykke. En stor takk til Dalgard og Midgard for deres deltakelse i prosjektet.

Bussen har besøkt 40 kommuner Lillehammer, Kongsvinger, Elverum, Hamar, Gjøvik, Askim, Moss, Sarpsborg, Fredrikstad, Ski, Lørenskog, Jessheim, Rælingen, Lillestrøm, Bærum, Asker, Halden, Horten, Tønsberg, Hå, Time, Klepp, Sola, Sandnes, Haugesund, Karmøy, Stord, Bjørnafjorden, Askøy, Larvik, Sandefjord, Notodden, Skien, Porsgrunn, Modum, Kongsberg, Lier, Hønefoss, Arendal, Grimstad, inkludert Ilseng fengsel, Hamar fengsel, Trøgstad fengsel og Bastøy.

Det foreligger en egen tilbakemeldings rapport fra de kommunene bussen besøkte høsten 2020.

Testing og behandling

Covid-19 pandemien har gjort det utfordrende å drifte hepatittbussen på samme måte som tidligere. Flere av tilbudene i kommuner er lagt ned, eller driver redusert med lite besøk. Likevel har bussen forsøkt å tilpasses på best mulig måte, og noen steder har hatt overraskende mange besøkende innom.

Hepatittbussen har fått testet rundt 234 mennesker for både hepatitt C og HIV. 100 personer har testet positivt for hepatitt C. Hepatittbussen har bidratt til å gjøre en forskjell på mennesker i denne brukergruppen, og det gjør det mye enklere for dem å teste seg. Hepatittbussen har møtt flere brukere som ellers ikke ville kommet seg til sykehus, og som trolig ikke ville ha møtt opp på en sykehustime/legetime.

Vi har gjort det vi kunne for at brukerne skal få behandling for hepatitt C, og dette ligger nå på de ulike kommunenes ansvar som de må følge opp.

Tilbakemeldinger fra de navngitte kommunene har vært positive. Samtlige syntes informasjonen i forkant av besøket har vært bra, og den praktiske gjennomføringen har vært vellykket. Til tross for covid-19 har alle parter klart å organisere besøket på en god måte.

Kommunene mener arbeidet til hepatittbussen har vært nyttig og verdifullt. Samtlige kommuner ønsker nytt besøk av bussen.

proLAR Nett vurderer prosjektet som særdeles vellykket. Det samme gjør Helsedirektoratet. Helsedirektoratets referansegruppe for hepatittstrategien anser prosjektet som kost-effektivt og anbefaler videreføring.

Utfordringer

Hepatittbussen har møtt på noen utfordringer underveis. Dette er noe vi ønsker å få frem, da de kommunene det gjelder, har et stort forbedringspotensial.

Det viser seg at noen kommuner har et dårlig tilbud til aktive sprøytebrukere, og dårlig oversikt over rusavhengige i kommunen. I de tilfellene der brukerne ikke har tillit til kommunen, ble det vanskelig for oss å komme i kontakt med brukerne og i det hele tatt få teste noen.

LAR-tilgangen er en viktig del av hepatitt-strategien. Vi har også erfart at LAR utøver forskjellig praksis rundt om i landet. I en kommune bøtelegger LAR sine pasienter når de ikke møter opp på samtaler. Flere brukere hevdet at de hadde stor gjeld hos LAR. Samtlige brukere i denne spesialisthelsetjeneste vegrer seg til å gå inn i LAR. Det skal være frivillig og gratis å være i LAR. Det er påfallende at spesialisthelsetjenester utøver slik praksis i anno 2020.

Det kan virke som om enkelte kommuner bryter taushetsplikt ovenfor LAR. I en kommune var brukerne skeptiske om kommunen rapporterte videre til LAR når de kjøpte brukerutstyr. Dette hindrer tilgangen til LAR, og tillitten til kommunen svekkes gradvis for brukerne.

Covid-19 pandemien har gjort det utfordrende å drifte hepatittbussen på samme måte som tidligere. Flere av tilbudene i kommuner er lagt ned, eller driver redusert med lite besøk. Likevel har bussen forsøkt å tilpasses på best mulig måte, og noen steder har hatt overraskende mange besøkende innom.

De nevnte eksemplene på uhensiktsmessige og manglende tilbud i enkelte kommuner, har vi i hepatittbussen gjort både fylkesmann/kommune oppmerksomme på. Dermed bidrar bussbesøket til at tilbudene i kommunene kan forbedres.

COVID 19 BUSS:

April og mai 2020 stengte hepatittbussen ned og ble omgjort til en covid-19 buss. Bussen reiste da rundt i Rogaland og Agder med brukerutstyr, nalokson, anti-bac og flyers informasjon (Covid19) til rusavhengige.

Utdelingen av naloxon og brukerutstyr var svært vellykket for prosjektet. Etter covid-19-pausen, fortsatte vi med dette tiltaket i bussen. Dette har gjort at vi kommer i kontakt med flere brukere, og vi har kunnet gi dem mer informasjon om hepatitt C. Vi fikk sommeren 2020, midler av stiftelsen DAM, til å omgjøre hepatitt bussen til covid19 buss. Det ble kjøpt inn nødvendig utstyr, masker, antibac, små flasker og hansker.

Vi fortsatte vårt arbeid i Rogaland og Agder. For å kunne ivareta karantenereregler og smittevern, kunne vi kun jobbe i Agder og Rogaland gjennom sommeren 2020.

Vårt familiearbeid

Foreldregruppen Bergen – et trygt felleskap for foreldre i LAR

Leder/koordinator: Christine Lønne, medarbeider/koordinator: Christine Sundal

Om gruppen:

Består i dag av 13 voksne og 14 barn.

Foreldregruppen er en møteplass for familier med barn som er eksponert for LAR medikamenter i svangerskapet.

I gruppen kan familiene være sammen med andre i samme situasjon, uten å bli møtt med fordommer og stigmatisering. Vi er et supplement til det offentlige hjelpeapparatet.

Vi tilbyr vanligvis aktiviteter annen hver måned og faglige tema treff annen hver måned.

Gruppen er en viktig møteplass for familiene. Foreldrene blir godt kjent med hverandre, og bruker gruppen til å dele både gleder og bekymringer. De søker råd og veiledning fra oss ansatte, og hverandre ved å dele sine positive og negative erfaringer.

Vi har en god dynamikk i gruppen. Barna er blitt gode venner og er glade for å se hverandre igjen på treffene. Barna leker fint sammen, og setter pris på felleskapet i gruppen. Dersom en familie mangler på et av treffene, spør alltid de andre barna etter dem.

De samme familiene som begynte ved oppstart i februar 2017 følger fremdeles gruppen. I tillegg har det kommet til noen flere familier i løpet av årene.

Deltagerne:

Det er 9 familier som deltar fast i gruppen, og som har deltatt over flere år. 1 familie deltar på noen av treffene.

I 2020 har vi fått med oss to nye familier i gruppen. Den ene nye familien har vi fullt individuelt over lang tid, som har ført til at de nå ønsket å delta i gruppen.

En familie er med på enkelte treff, da det kreves tilrettelegging for delttagelse. Vi har dessverre ikke hatt midler til å tilrettelegge for dem på alle treffene.

En familie følges foreløpig opp individuelt med samtaler og treff med ansatte. Målet er å inkludere dem i gruppen etter hvert. Da vi har begrenset kapasitet til å følge opp familier individuelt, prøver vi å hjelpe dem å komme i kontakt med ordinære hjelpetiltak. De faste deltagerne er per i dag 13 voksne (10 mødre og 3 fedre) og 14 barn. Barna er fra 0 år til 13 år.

Rekruttering:

Helsestasjonen, familieambulatoriet og andre instanser gir familier i LAR informasjon om foreldregruppen. Men nye deltagere må selv ta kontakt med oss. Gruppen er brukerstyrt og familiene må selv ønske å delta i gruppen. Vi har en samtale med alle nye familier før inkludering i gruppen. Ansatte har taushetsplikt.

Vi deler ut vitsett kort og infoskriv/brosjyren til aktuelle aktører i det offentlige hjelpeapparatet rundt familiene i LAR. Helsestasjonen deler også ut infoskriv/brosjyren til aktuelle familier. Målet er å nå nye familier tidlig i graviditeten, slik at vi kan tilby veiledning og et trygt nettverk allerede fra starten.

Treffene:

I år har vi som mange andre blitt rammet av covid-19 viruset. Dette førte til at vi måtte avlyse flere av treffene, og vi har måttet tenke helt nytt i forhold til oppfølging av familiene. Vi har brukt tlf og nett møter for å holde kontakt. Vi har også vært aktive til å legge ut relevante webinarer og film snutter, oppmuntringer og ol. på vår lukkede FB gruppa for foreldregruppen Bergen. Noen av familiene vi også prioritert å besøke. Da har vi holdt god avstand for å opprettholde smittevern.

Vi har gjennom 2020 klart å holde kontakt med alle, og vi har gjort tilpassinger underveis som har gjort at vi også har gjennomført fysiske treff. Alle familiene har vært med på treff etter nedstegning, og vi har ikke mistet kontakten med noen av dem!

Noe av aktivitetene vi har gjennomført er tur til Voss med overnatting, Leso lekeland, tur til Fløyen, julebord, kino, mm.

Covid 19 tilpassing:

Vi måtte til slutt dele gruppen i to grupper for å kunne avholde treff i samsvar med smittereglene for Bergen kommune.

I januar reiste vi på hyttetur en helg på Voss. Noe som deltagerne satt stor pris på. Treffene i februar, mars, april og mai utgikk dessverre pga covid-19 restriksjoner.

I juni bestemte vi oss for å dele gruppen i to for å kunne avholde treff. Vi hadde et treff med gruppe 1 og et treff med gruppe 2. Det samme gjorde vi i august.

I september kunne vi igjen ha felles treff med hele gruppen.

I oktober, november og desember måtte gruppen igjen deles i to. Dette har ført til at ansatte har gjennomført dobbelt så mange treff per mnd. enn opprinnelig plan i disse månedene.

Vi har ikke kunnet ha tema treff dette året grunnet smittesituasjonen. Men vi håper vi snart kan starte opp igjen med tema treff.

Gjennom året så har vi brukt vår lukkede FB gruppe til å formidle ulike web kurs i stedet for de faglige fysiske treffene vi opprinnelig har.

I oktober gikk leder av Foreldregruppen Christine Lønne, ut i mamma permisjon. Christine Sundal gikk inn i vikariat som leder. Hun har drevet gruppen på egenhånd de siste 3 månedene av året.

SMIL 2020

Ansatte:

Ida Kristine Olsen, Vivian Bentsen, Lene Midsundstad.

Gjennomføringen i 2020:

Det er gjennomført en mødrehelg juni 2020 i Kristiansand, en familie samling for tidligere SMIL deltakere med eldre barn, og planlagt og forberedt et foreldreseminar nov 2020 som måtte avlyses grunnet covid 19.

Rekrutteringen er gjort via vår lukkede FB foreldregruppe, og via direkte mail til tidligere deltakere i vårt SMIL tilbud.

Ansatte

Ida Kristine Olsen har ledet tilbudet i 2020. Vivian Helmersen og Lene Midsundstad har bidratt i kontakt med familiene, samt tilrettelegging og praktisk gjennomføring.

Christine Lønne deltok også på familie samling. Christine Sundal og Christine Lønne deltok i gjennomføringen av mødre-helg.

Referat/rapport/ innspill fra Mødre-helg SMIL 12-14. Juni 2020

Sted: Caledonien hotell Kristiansand

Til stede: Ida Kristine Olsen, Vivian Helmersen, Christine Sundal og Christine Lønne

Deltakere: 12

Meldt avbud: 7

Reise: Dekket av proLAR Nett. Deltakere reiste med fly, buss, egen bil og taxi.

Ankomst til hotellet fredag 12 juni, med felles middag i hotell restauranten.

Lørdag: Møte dag med innspill på temaer som opptar familiene. Disse skal brukes til videre arbeid med seminar og til bruk til utvikling av nettside.

Vi hadde møterom fra 9.00 til 16.

Første del av dagen hadde vi kort presentasjon og forberedende innlegg fra Ida.

Vi fant i felleskap inn til tre Hoved temaer:

- «Ting vi ønsker å vite»,
- «Ting vi vet, som er nyttige for andre å vite»
- «Informasjon Barn/snakke med barn»

Vi delte i små grupper og diskuterte temaer knyttet til de tre «Hovedområdene», så presenterte vi for hverandre i plenum.

Vi brukte store ark og skrev ned de innspill og tanker som kom opp.

Etter lunsj snakket vi i felleskap om stigma/media sin fremstilling, skyld/skam, og samarbeid med hjelpeapparatet, skole/barnehage og helsestasjon.

Det bli gitt en del innspill og delt erfaringer på hvordan man snakket med de største barna om at de var eksponert for LAR legemidler i svangerskapet, at mor/far eller begge, var eller har vært i LAR.

Det er svært ulike erfaringer og opplevelser knyttet til dette. Både for mødrene selv, og for barna.

De som opplever det som vanskeligst, er gjerne de som trenger mye og sammensatt hjelp. Det kommer frem at de opplever det med LAR som «en forklaring» fra hjelpeapparatets side, på alle vanskelighetene.

Det oppleves fort som at «hjelpen» fort snus mot «undersøkelse» og fokus på deres evne til å være foreldre.

Innspill:

Seminar temaer som kom opp:

- Retningslinjen, hva sier den i dag.
- Få litt oversikt over hva forskningen faktisk sier/viser
- Kommunikasjon med hjelpeapparatet- deling av informasjon/samtykke til deling/gradert samtykke
- Taushetsplikt i skole/barnehage/helsestasjon/BUP, rus og psykisk helse for voksne.
- Å snakke med barna. Hvilke informasjon/hvor mye ect..
- Hva og hvorfor/Når bør/skal/bør man ikke, informere skole og barnehage.
- Regulerings problematikk/ADHD, god kommunikasjon med Barnevern, skole, Barnehage og øvrig familie. (Feiltolking av barnets adferd/signaler)
- Skjeling/syn
- Mediedekningen, hvordan håndtere den. Hvordan takle påkjenninger når det blir mediesaker, og hvordan snakke med nettverket som har mange meninger og spørsmål.

Innspill på temaer til nettside:

- Info til både fagfolk og foreldre
- Rettigheter og plikter, som gravid, nyfødt og småbarns periode. (Tidlig ultralyd, fysio, psykolog, ect. Hva skiller seg fra ordinært løp)
- Taushetsplikt. Samtykke/gradert samtykke
- Fritt sykehus valg, hva betyr det for gravide i LAR? Hvilke sykehus kan man velge? Hva skjer når barnet må ligge på nyfødt intensiv? Kan far være med på sykehuset?
- Er det et eget barnevern lovverk for kvinner som er i LAR og får barn? Hvilke lovverk gjelder i svangerskapet? Hvilket gjelder etter? Barnevern og innleggelse i institusjon i svangerskap/etter svangerskapet.
- NAS- Hva er det og hvordan behandles det? Når er NAS ferdig? Er det noe ettervirkning/sen skader.
- Forskningen som regnes som relevant for Norske forhold.
- Innleggelse i institusjon:
Frivillig innleggelse/tvang/»frivillig tvang»- Hva er forskjellene? Hvilke institusjoner kan man velge frivillig, og hvilke har tvang. Er det lettere å få plass der man vil dra dersom man «velger tvang». Må man bytte institusjon dersom tvangen blir opphevet?
- Oversikt over institusjonene og forskjellene på dem. Noen har barnehage, noen er flinke på noe, andre på noe annet?
- Hva sier retningslinje og lovverk at skjer dersom man ruser seg og er i LAR. I graviditet, og etter fødsel.
- «Regulerings vansker»- informasjon om hva dette er.
- Tips og råd fra foreldre og fagfolk til hvordan dette kan håndteres i hverdagen.

- Hvordan, når og hvem informerer man dersom man ser at barnet har vansker.
- Hvilke informasjon og i hvilke grad informerer man barnehage og skole? Kan noen kreve at jeg informerer dersom jeg ikke ønsker det selv? Hvem bestemmer dette?
- Tips og råd til hvilke info man gir skole og barnehage for å unngå at de «googler». Gjerne et eget felt på nettsiden «til deg som jobber med barn eksponert for LAR»
- Erfaringer fra foreldre til foreldre.
- Små filmer med tips og råd om hvordan man har løst vanskelige ting.
- Kommunikasjon med barna. Hva sier man, og hvor mye. Når er riktig tidspunkt?
- Tips til gode hjelpere og kurs som man kan søke/ ta kontakt med uten henvisning. (Barnas stasjon, COS kurs, åpne barnehager, «ferie for alle», ferie tilbud Blå kors, ect..)
- Tenner, skjeling, generell helse kontra resultater av eksponering av LAR legemidler.
- Barn som pårørende. Hvilke rettigheter har barna som pårørende?

Vi tar med oss erfaringene, innspillene og meningene/opplevelsene videre i planlegging av vårt videre arbeid med familiearbeidet i proLAR Nett.

Rapport fra familiehelg SMIL 2 - 4 oktober 2020

Skrevet av: Vivian Helmersen og Ida Kristine Olsen
November.2020

Sted: Teveltunet fjellstue, Meråker i Trøndelag.

Til stede: Ida Kristine Olsen, Vivian Helmersen og Christine Sundal.

Deltakere:

12 mødre, 6 fedre og 14 barn.

Alder på barna:

En «voksen ungdom» 19 år, tre 10 åringer, fire 4 åringer, to 3 åringer, 11 år, 13 år, 14 år og baby på 6.mnd.

Dette tilbudet om familiehelg var et tilbud for deltakere av Mødre-helgen i Kristiansand 12-14 Juni, med deres barn og nærmeste. I tillegg ble det annonsert på Facebook i forkant, med påmeldingsfrist.

Vi hadde kalkulert med 20 familier, men på grunn av Covid 19, og økte kostnader pga. restriksjonene nasjonalt ang smitte vern, kunne vi dessverre ikke ha med alle som ville være med.

Det var større pågang, men alle som ønsker det har i etterkant fått tilbud om å være med på Seminarhelgen vi skal ha i Bergen 21. November 2020. Dette er en helg uten barn.

Reisen ble betalt av ProLAR Nett.

Gjennomføring:

Familiene ankom med fly fra Oslo, Stavanger, Kristiansand, Bergen og Mo i Rana. Det var bestilt buss fra flyplassen til Teveltunet Fjellstue, og bussen hadde 2 turer på grunn av ulike ankomst-tider på fredagen.

Bo forhold og mat/smittevern:

Alle familiene måtte bo i egen hytte/leilighet, og disponerte eget bad. Dette var på grunn av smitteverns-reglene ang Covid 19 nasjonalt. Alle fikk sendt ansiktsmaske i forkant, og det ble delt ut Antibac til alle da de ankom Teveltunet. Vi hadde også i forkant informert om at det ikke var tillatt å besøke hverandre i hyttene, og at alle familiene måtte passe på sine egne barn og overholde 1 meters regelen.

Måltidene ble servert i spisesalen og i restauranten, og familiene måtte sitte med sin familie ved bordet å spise.

PROGRAM:

Fredag:

Fredag var reise og ankomstdag, og det ble servert en varm langkokt gryterett med ris og grønnsaker, og kake til dessert i et lokale med god plass. Etter maten ble det satt opp felles filmvisning for de store barna. Ellers var det å pakke ut, og ha sosialt samvær utover kvelden for de som ønsket det.

Vi disponerte et stort oppholdsrom der det var mulig å holde avstand, men allikevel «være sammen».

Det ble mange fine samtaler mellom voksne og barn. Ungdommene og de store barna så film på kvelden, men de minste barna gikk til ro tidligere.

Lørdag:

Etter en god frokost, hadde Vivian og Ida vært ute og forberedt en natursti med spørsmål for alle aldersgrupper.

Ute aktiviteter i nydelig høstvær:

Spørsmålene var hengt opp langs en fin grusvei og det var nydelig høst vær. Vi hadde lagt opp til å være ute hele dagen. Deltakerne ble delt opp i 5 lag.

I tillegg til å svare på spørsmålene, skulle de også lage et lagnavn og forberede et kamp-rop/lagsang, som de skulle fremføres felles etter festmiddagen på kvelden. Alle deltok med stor entusiasme. I enden av turstien stoppet vi opp i en ved en villmarks-leir som Teveltunet hadde og der ble vi servert god grillmat, pølser og hamburgere laget av lokale råvarer.

Etter lunsj gikk vi til Klatreparken som ligger rett ved. Alle fikk utdelt klatreutstyr og en felles opplæring. Så var det å klatre i vei høyt oppe i tretoppene. Det var merka løyper i ulike vanskelig-grader, både for barn og voksne. Mange fikk utfordret seg i zip-liner over vann og juv. Det ble en fin dag ute i de fine omgivelsene.

På kvelden fikk vi servert et festmåltid i storgammen, som er en opplevelse med mat servert over åpen ild og litt lokal historiefortelling som skapte stemning.

Etter maten hadde vi fremføring av kamp-rop/sang og utdeling av medaljer til beste lag, og andre kategorier. Barna fikk utdelt lørdagsgodt som de kunne ta med på hytta/leiligheten. For de store barna lekte vi «MAFIA»

Søndag:

Søndag var avreisedag og etter frokost måtte det pakkes og rydde ut av hytte/leilighetene. På grunn av ulike flytider reiste vi i to avganger til flyplassen. Men før første pulje dro av gårde fikk vi lunsj og mulighet for å smøre niste til reisen.

Oppsummering av erfaring:

Vi opplevde det som svært positivt å samles i en spesiell tid. Vi fikk gode samtaler, og kanskje mest utbytte hadde de store barna og fedrene av å treffes.

Vi fikk tilbakemeldinger på at alle ønsket flere muligheter til å samles på litt uformelle arenaer, og at de gode samtaleene skjer vel så mye i det «uorganiserte rommet».

Foreldreseminar November 2020 Bergen

Måtte avlyses pga høyt smittepress i Bergen.

Til slutt

Tusen takk for all støtte, ris og ros i 2020! La oss håpe at korona pandemien snart er over og at vi alle får vaksine som trengs i løpet av kort tid.

Vi håper våre medlemmer liker årsrapporten vår og fortsetter å kontakte oss.

Retningslinjen for LAR, som mange av oss venter på er fortsatt forsinket. Men vi håper og tror at den reviderte utgaven vil gi oss som pasientgruppe et bedre utgangspunkt enn før.

Følg oss på vår nye nettside www.prolarnett.no og via vår facebook konto for oppdateringer.

Takk for året 2020!